

Szakvélemény

A Körösladány város központjában élő faállomány
egészségügyi állapotáról

2013 ősz

Körösladány város Polgármesteri hivatalának kérésére terepbejárást végeztünk és felmértük az öreg és balesetveszélyes fák állapotát, veszélyességének mértékét az alábbi területeken:

- városi sportlétesítmény/sportpálya
- általános iskola
- kastélypark
- városközpont
- köztemető, ravatalozó környéke
- polgármesteri hivatal

I. Egyedenkénti elemzés

A lista készítéséhez az önkormányzat által rendelkezésünkre bocsátott térképet használtuk fel, melyen sorszámmal ellátva szerepelnek a kérdéses fák, de a megadott GPS koordináták segítségével is azonosíthatóak.

A szakvéleményhez mellékeljük a térkép másolatát, amin a veszélyes fák be vannak jelölve.

A felvett listán csak a problémás fák szerepelnek, és az azonos fajtájú, és közeli elhelyezkedésű fák egy csoportba kerültek.

A sportpálya területén:

- 123 kocsányos tölgy (*Quercus robur*): kora kb. 100 év, csúcscsáradt, a lehulló száraz ágak balesetveszélyesek ezért azok eltávolítása javasolt.
Koordináta: 46.958975,21.085641
- 191 ezüstjuhar (*Acer saccharinum*): több mint 40 éves, tömeges száraz ág, a száraz ágakon bükkfatapló (*Fomes fomentarius*) termőteste szórványosan előfordulnak, fokozottan veszélyes, kivágása ajánlott.
Koordináta: 46.958012,21.085582

Az iskola területén:

- 209, 221-223 nemesnyár (*Populus x euramericana Robusta*): több mint 40 éves, csúcscsáradt, a törzsén nyárfacincér (*Saperda* sp.) kirepülési nyílások, fokozottan veszélyes, kivágása ajánlott.
Koordináta: 46.957891,21.085252
46.957895,21.085365
46.957917,21.08547
46.957992,21.085456
- 211 kocsányos tölgy (*Quercus robur*): kora kb. 100 év, csúcscsáradt, a lehulló száraz ágak balesetveszélyesek ezért azok eltávolítása javasolt.
Koordináta: 46.957796,21.08548
- 234 kocsányos tölgy (*Quercus robur*): kora kb. 100 év, csúcscsáradt, a lehulló száraz ágak balesetveszélyesek ezért azok eltávolítása javasolt.

Koordináta: 46.958036,21.084713

Térképen nem sorszámozott:

Ostorfa (*Celtis occidentalis*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia*) (az öltöző déli oldalán): 20 év körüli, helyben kelt, a közeli műszaki berendezéseket veszélyezteti.

Koordináta: 46.958466,21.085276

46.958484,21.085341

A kastélypark területén:

735 platán (*Platanus acerifolia*): csúcscsáraz, oldalágai elszáradtak, gyökérzete valószínűleg korhadásnak indult, bármikor kidőlhet, kivágása indokolt.

Koordináta: 46.958995,21.083745

79-83 gyümölcsfa (*Prunus* sp.): kiöregedett, beteg fák, esztétikailag erősen kifogásolhatóak, kivágásuk és díszfákkal történő helyettesítésük javasolt.

Koordináta: 46.959208,21.084528

46.959122,21.084533

726-728 zöld juhar (*Acer negundo*): csúcscsáraz, erősen sarjadzik, odvas, kivágása indokolt.

Koordináta: 46.959144,21.08349

46.959078,21.083418

46.959111,21.08353

291 vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*): a többi fa elnyomta, alászorult, rövidesen elpusztul, kidőlhet, kivágása indokolt.

Koordináta: 46.957646,21.08434

Térképen nem sorszámozott:

akác (*Robinia pseudoacacia*, családsegítők előtti tér) : csúcscsáraz, dőlt kőristaplóval (*Fomes fraxineus*) fertőzött, veszélyes.

Koordináta: 46.956084,21.084598

46.956174,21.084654

A Petőfi tér területén:

22 japánakác (*Sophora japonica*): régebbi építkezések során sérülés érte a törzsét, befertőződött, laskagomba (*Pleurotus ostreatus*) termőtest nyomai láthatóak, ami a törzs stabilitásának elvesztésére utal, a törzs kerületének kb. 70%-a elhalt; vezérágát levágták, az oldalágak bármikor leszakadhatnak, kivágása indokolt.

Koordináta: 46.96016,21.083699

6 vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*): legalább 80 éves példány, az elhalt ágakat el kell távolítani, mert balesetveszélyesek.

Koordináta: 46.960258,21.083914

- 1-3 japánakác (*Sophora japonica*): száraz ágak levágása javasolt.
Koordináta: 46.960264,21.084091

A piactér területén:

- 1085-1087 közönséges lucfenyő (*Picea abies*): elpusztult, különösen balesetveszélyes, viharos szél esetében tövestől kifordulhat, és súlyos károkat okozhat, kivágása ezen felül, esztétikai okokból is erősen ajánlott.
Koordináta: 46.956808,21.081283
46.956808,21.081358
46.956798,21.081535
- 1094-1095 akác (*Robinia pseudoacacia*): erősen dől, csúcsszáraz, veszélyes, kivágása indokolt.
Koordináta: 46.956947,21.081368
46.956941,21.081438
- 1107 akác (*Robinia pseudoacacia*): erősen dől, csúcsszáraz, veszélyes, kivágása indokolt.
Koordináta: 46.956908,21.081122

Térképen nem sorszámozott:

akác (*Robinia pseudoacacia*, Árpád tér és Dózsa Gy. utca sarkán): erősen dől, csúcsszáraz, veszélyes, kivágása indokolt.
Koordináta: 46.956229,21.080655
46.956233,21.08058

Polgármesteri Hivatal:

A polgármesteri hivatal belső udvarában található japánakácok (*Sophora japonica*) egészségesek, de a messze kinyúló alsó ágak az épület födémszerkezetében kárt okozhatnak bizonyos időjárási körülmények között, ezért azok eltávolítása ajánlott.

Köztemető, ravatalozó:

A ravatalozó köré ültetett fehérfenyők (*Populus alba*) egészségesek egy kivételével, ez a ravatalozó épületétől Keleti irányban kb 5 méter távolságra található, régebbi építkezések során sérülés érte törzsét, aminek következtében begombásodott és egy faodvasító lóhangyafészek (*Camponotus ligniperda*) található benne, ezért hamarosan ki fog dőlni. Kivágása és azt követő, ugyanolyan fával történő pótlása ajánlott.
Koordináta: 46.968735,21.071372

A ravatalozótól keleti irányban kb. 15 méterre található 2 kiszáradt akácfa (*Robinia pseudoacacia*), kivágásuk szintén ajánlott.

II. Fajenkénti elemzés

Ezüstjuhar (*Acer saccharinum*):

Terebélyes, oszlopos 30 m magas lombhullató fa. Kérge szürke és sima, majd pikkelyes. A levelek tenyeresen osztottak, ötkaréjúak, hegyesen fogazottak, 15 cm hosszúak és szélesek. A karéjok a levélalap felé elkeskenyednek. A felszínük világoszöld, sima, fonákjuk ezüstös és finoman szőrös. Ősszel rendszerint megsárgulnak. A virágai aprók, zöldesszágák, egyivarúak, csupaszok, kis csomókban kora tavasszal nyílnak. A termése ikerlependék 2 cm-esek széttartók. Származási helye Észak-Amerika keleti része, nyirkos talajok, folyópartok.

Gyors növéssű de rövid életű, idősebb korában erősen törékeny fafaj, gyenge szerkezete miatt a farontó gombafajok hamar megfertőzik. A hatvanas évek erdészeti akcióinak köszönhetően tömegesen ültették és ez a korosztály mostanra fokozottan veszélyessé vált.

Nemesnyár (óriásnyár, *Populus x euramericana* Robusta):

15–50 méteresre is megnő, törzsének átmérője elérheti a 2,5 métert. A kérge sima, a fehértől zöldesig vagy sötétszürkéig terjedő színnel. Néhány faj kérge öregkorára mélyen barázdálttá válik. A levelek mérete még az egyes fákon is nagyon eltérő lehet: a kis levelek főként az oldalágakon, míg a nagyobbak az erősebb ágakon nőnek. Sok faj levelei ősszel sárgára vagy világos arany árnyalatúvá színeződnek. A levelek rombusz alakúak, a szélük karéjos vagy fogas, a nyelük hosszú. Virágai a sallangos murvalevelek hónaljában ülnek. Barkavirágzata laza.

Gyors növéssű de rövid életű, idősebb korában erősen törékeny fafaj, gyenge szerkezete miatt a farontó gombafajok hamar megfertőzik. Az ötvenes-hatvanas évek erdészeti koncepciójának megfelelően mindenhová ezt ültették, ahol gyorsnövészű fára volt szükség. Amennyiben nem volt megfelelő a körülmény, hamar megfertőzte a nyárfacincér (*Saperda* sp.), melynek következtében gombával fertőződik és kikorhad a töve, ezért váratlanul kidőlhet. A közutak mellől, ahová nagy számban volt telepítve már mind kivágták, mert több katasztrófát okozott. 25-30 év fölött fokozottan veszélyes.

Akác (*Robinia pseudoacacia*):

Nagy termetű fa (12–20 m, ritkán 25–35 m), Észak-Amerikában honos, nálunk a XVIII. században telepítették a futóhomok megkötésére. Erősen fényigényes ezért a többi fa elnyomja, különösen, ha utólag gyökérsarjról kerül oda. A kastélyparkban eredetileg négy példány volt ültetve, de az elhanyagolás miatt számtalan gyökérsarj fejlődött ki, melyek mára veszélyessé váltak ugyanis gyökérrendszerük egyoldalú, ezért rendkívül hajlamosak a kidőlésre. Alászorult helyzetük miatt a gombafertőzés esélye is nő, amit a csúcságak száradása jelez. Ezek a példányok bármikor kidőlhetnek, veszélyesek.

Kocsányos tölgy (*Quercus robur*):

A magányos fák koronája magasan boltozatos és széles, félgömb, illetve gömb alakú, csaknem a törzsig visszazárt, tömött és egyenletesen leveles. Ágrendszere feltörekvő, ágai messze szétterülnek. Zárt állományban 45 m-t is elérő, egyenes törzsű, keskeny koronájú fa. Kérge mélyen barázdált, sötét színű. A fiatal fák kérge még sima, később finom barázdák jelennek meg rajta, és ezek mély repedésekké fejlődnek, miközben színe középszürkéről sötétszürkére vált. Zöldebbarna, kissé viaszos fényű vesszői kopaszok. Rendkívül hosszú életű, tartós fafaj, a beteg ágak eltávolításával élettartama megnövelhető.

III. Összegzés

Amennyiben a veszélyes fák kivágásra kerülnek, mindenképpen javaslom új fák telepítését, ami kizárólag a kastélypark szakszerű rekonstrukciójának keretén belül valósulhat meg.

Körösladány, 2013-11-16.

VARGA LAJOS erdőmérnök
DÍSZFAISKOLA
5516 Körösladány, Batthyány u. 58.

P.H.

Varga Lajos
Okl. erdőmérnök